

F. t. 1. om forældremyndighed og samvær

deling af forældremyndigheden i tilfælde, hvor faderen anlægger sag om overførsel af forældremyndigheden umiddelbart efter ophør af samlivet, bliver de samme som ved ophør af fælles forældremyndighed, jf. § 9, stk. 2.

Efter § 12, stk. 1, er det en betingelse, at forældrene har levet sammen i længere tid. Kerneområdet for bestemmelsen er forhold, hvor forældrene har boet sammen siden barnets fødsel, og barnet ved samlivsophævelsen er over spædbarnsalderen. I disse tilfælde bør der ikke – set med barnets øjne – være regler, der giver den ene af forældrene fortrin frem for den anden. For denne gruppe af forældre vil kravet om et længerevarende samliv typisk ikke give anledning til problemer. Ophæves et ellers stabilt samliv nogle måneder efter barnets fødsel, vil betingelsen om et længerevarende samliv også kunne være opfyldt, idet kravet må ses i relation til barnets levetid. Flytter forældrene først sammen nogen tid efter, at barnet er født, skal samme afvejning foretages. I disse tilfælde vil et samliv, som kun har været i nogle måneder, typisk ikke være tilstrækkeligt til at kunne begrunde, at faderen og moderen ved en tvist om forældremyndigheden ligestilles. Flytter forældrene derimod sammen, når barnet er fem år, og ophæves samlivet igen efter to år, når barnet er syv år, vil betingelsen om et længerevarende samliv være opfyldt. Ophæves samlivet mellem forældrene i dette tilfælde efter seks måneder, vil betingelsen ikke være opfyldt.

Det er endvidere en betingelse efter stk. 1, at sagen anlægges i tilknytning til samlivsophævelsen. Retsagen må således anlægges inden for nogle måneder efter samlivsophævelsen, medmindre udskyldelsen skyldes særlige forhold. Den nærmere afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde må i øvrigt overlades til retspraksis.

§ 12, stk. 1, vil finde anvendelse, uanset om barnet er født før lovens ikrafttræden, jf. herved § 33, stk. 1. Om reglens anvendelse i sager, der verserer på dette tidspunkt, henvises til lovforslagets § 33, stk. 3.

Er betingelserne i stk. 1 ikke opfyldt, f.eks. fordi forældrene ikke har boet sammen, eller fordi faderen venter med at anlægge sag til nogen tid efter, at samlivet er ophørt, gælder reglen i *stk. 2*, der svarer til myndighedslovens § 14, 1. pkt. Efter *stk. 2* har faderen som efter gældende ret bevisbyrden for, at en overførsel af forældremyndigheden til ham vil være bedst for barnet.

Myndighedslovens § 14, 2. pkt., hvorefter der ved afgørelse af sagen skal tages hensyn til faderens hidtidige forbindelse med barnet, er ikke gentaget i § 12, stk. 2. Bestemmelsen synes ikke at have spillet nogen større rolle i retspraksis. Udeladelsen må også ses i lyset af forslaget i *stk. 1*, der indebærer, at *stk. 2* sær-

ligt skal dække tilfælde, hvor forældrene ikke har boet fast sammen. Faderens kontakt og relationer til barnet forud for sagen vil også uden en udtrykkelig regel naturligt indgå som et blandt flere momenter i rettens overvejelser og afvejning, når afgørelsen skal træffes.

Til § 13

§ 13 om ændring af aftaler og afgørelser om forældremyndighed ved dom i tilfælde af tvist svarer til den gældende lovs § 17, bortset fra, at betingelsen for overførsel er blevet lempet. Om baggrunden herfor henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.

Lempelsen er gennemført ved, at forældremyndigheden efter forslaget kan overføres til den anden af forældrene, »når særlige grunde taler derfor«, hvis det er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold. Efter den gældende regel kan forældremyndigheden overføres til den anden af forældrene, hvis det er »påkrævet«, under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold.

Ændringen indebærer, at det grundlæggende princip – hvad der er bedst for barnet – bliver fremhævet i bestemmelsen. Spørgsmålet om, hvad der er bedst for barnet, beror på en konkret vurdering af en lang række forhold. Spørgsmålet om samværs sabotage vil kunne indgå i denne vurdering. Som nævnt i de almindelige bemærkninger pkt. 3.2. er det Justitsministeriets opfattelse, at muligheden for, at barnet kan have en stabil kontakt med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, må indgå med betydelig vægt, når der skal træffes afgørelse i en sag om overførsel af forældremyndigheden fra den ene af forældrene til den anden. Der bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse i retsanvendelsen være øget opmærksomhed om dette spørgsmål.

Ifølge § 13, *stk. 2*, der svarer til myndighedslovens § 17, stk. 2, gælder bestemmelsen også i tilfælde, hvor der anlægges ny sag, efter at faderen ikke har fået medhold under en sag om overførsel af forældremyndigheden efter § 12.

Ifølge § 13, *stk. 3*, der svarer til myndighedslovens § 17, stk. 3, kan en aftale efter lovforslagets § 11 eller afgørelse efter § 14 om fordeling af forældremyndigheden i tilfælde af dødsfald kun ændres af retten under samme betingelser som nævnt i § 13, stk. 1. Det vil sige, at forældremyndigheden i disse tilfælde kan overføres, når særlige grunde taler derfor, hvis det er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold.

Om reglens anvendelse i sager, der verserer på